

כאן ביתי – מערך שיעור מלווה לסיור האינטראקטיבי בצריף בן-גוריון

רציונל: הסיור בצריף בן-גוריון (גם כאשר הוא נעשה מרחוק), מציע מבט בדמותו של ראש הממשלה הראשון, כאדם וכמנהיג, דרך התמקדות בבית מגוריו בקיבוץ שדה בוקר. לאורך הסיור, אנו מעלים שאלות ותובנות הנובעות מהמוצגים הנמצאים בצריף, ומרכיבים דמות בעלת מאפיינים ברורים, תכונות וערכים. תרגיל דומה אפשר לעשות גם בבתינו הפרטיים. ביתו של אדם יכול ללמד הרבה עליו, על משפחתו ועל התרבות בה הוא חי. השיעור המצורף כאן, מציע להסיט כעת את המבט לתוך בתי התלמידים ולאפשר מחשבה רפלקטיבית ושיח כיתתי בנוגע לבית ולתכונות והערכים שאפשר ללמוד ממנו. כאשר תלמיד או תלמידה יביטו בביתם באופן דומה לזה שהביטו על צריף בן-גוריון, אנו מאמינים שהדבר יעלה את הדימוי העצמי שלהם ויסייע להעניק משמעות לדברים שלפעמים נראים טריוויאליים. כמובן, הדבר דורש מידה רבה של קשב מצד המורה וכן רגישות רבה, שכן מבט כזה על הבית עשוי לעורר רגשות עזים, חיוביים ושליליים.

מטרות:

1. לסכם את הסיור בצריף בן-גוריון ולהפיק ממנו תובנות רלוונטיות לחיי התלמידות.
2. לעודד מבט רפלקטיבי-אישי בבית הפרטי של התלמידות, ולהעצים את תחושת המסוגלות והדימוי העצמי שלהן.
3. לעורר שיח כיתתי בעניין התכונות הדרושות בימי חירום מכל אחד ואחת וכן ממנהיגים ומנהיגות.

לתשומת לב המורה: השיעור מיועד להוראה בפלטפורמת הלמידה מרחוק המוקבלת בכיתתך (זום ואפליקציות דומות). בשיעור זה, אנו מציעים לעשות שימוש ביכולות שונות של האפליקציה, כגון שיתוף מסך ו"whiteboard".

מהלך השיעור:

1. פתיחה וקישור לסיור (10 דקות):
נפתח whiteboard עם אפשרות לכל המשתתפים לכתוב ונשאל ברוח הדברים הבאים: סיימנו לפני כמה דקות סיור וירטואלי בצריף של בן-גוריון. ראינו כל מיני פריטים וחפצים. כתבו איזה פריט נחרט בזכרונך.
לאחר שתיווצר רשימה של כמה פריטים, נשאל: מה אפשר ללמוד על בן-גוריון מן הפריטים הללו? אילו תכונות היו לו ומה אפיין אותו?
כדאי להדגים ואז לבקש מהתלמידים להציע הצעות משלהם. דוגמה: ראינו בצריף מפה עצומה של מדינת ישראל. אפשר ללמוד מזה שהוא אהב מאוד את המדינה; ראינו דמויות של מנהיגים גדולים (משה, לינקולן, גנדי). אפשר ללמוד מזה שהוא ראה את עצמו עומד בשורה אחת עם המנהיגים האלה.

לתשומת לב המורה – אפשר להציע כמה פרשנויות למה שניתן ללמוד מכל חפץ. חשוב לעודד כאן את המרחב הפרשני הזה. אם התלמידים מתקשים בכך בתחילה, רצוי להדגים את זה.

נסכם ונאמר שביתו של אדם יכול ללמד אותנו הרבה אודותיו. בן-גוריון ביקש בצוואתו שביתו יהיה פתוח לציבור. מתוך התכונות שהעלינו עכשיו, אילו תכונות ומאפיינים של בן-גוריון יכולות להיות רלוונטיות במיוחד בתקופת הקורונה עבור מנהיגי המדינה? ועבורכם באופן אישי?

2. הזמנה לסיור (15 דקות):

ננחה את התרגיל הבא:

נספר לכיתה שמשדר התיירות רוצה לעודד את אזרחי המדינה, ובעיקר ילדים, להציע סיורים וירטואליים בבתים שלהם, ממש כמו הסיור שראינו היום בצריף בן-גוריון. במשרד מבקשים שכל ילד וילדה יכינו הצעה לסיור:

3 תמונות של נקודות עניין בסיור הביתי

כותרת מושכת לסיור.

כעת, הסתובבו בביתכם, צלמו תמונות וכתבו כותרת לסיור. מי שמסיימת מתבקשת

לשלוח את התמונות ואת הכותרת לסיור לווטסאפ של המורה.

לתשומת לב המורה: זהו כמובן תרגיל אך כדאי בשלב הראשון לשמור על עמימות ולא לחשוף שזהו בלוף. חושב מאד להגיד שאנחנו מבקשים מכולם להשתתף בתרגיל, אך מי שלא ירצה לשתף את כל הכיתה לא חייב. אף שמטרת התרגיל להעצים את המרחב הביתי, כדאי לזכור שיתכן שיש ילדים שיתביישו בחשיפה כזו.

בשלב השני, נבקש ממי שרוצה בכך, לשתף בעבודתה ולהציג את הסיור שהציעה בביתה.

בשלב זה אפשר ורצוי מאד שהמורה תתחיל, כדי לשמש מודל. זו גם הזדמנות לספר

משהו על עצמך לכיתה ו"להכניס" אותם לביתך.

המורה תשתף את המסך שלה ותציג את התמונות מתוך הווטסאפ. שימי לב לא להציג

תמונות של תלמידים שלא רוצים בכך.

שאלות מנחות:

- מה אנחנו רואים בתמונה?
- למה זו נקודת עניין בסיור?
- מה הכותרת של הסיור בבית שלך? מה היא אומרת על הבית?

3. תכונות שלנו (15 דקות)

כעת נבקש מכל התלמידים להתבונן בתמונות שהם עצמם צילמו ולרשום לעצמם ליד כל

תמונה מה אפשר ללמוד מהתמונה עליהם ועל המשפחה שלהם – אילו תכונות ומאפיינים

מתגלים בתמונות.

נפתח שוב whiteboard ונבקש מהתלמידות לכתוב את המאפיינים והתכונות שמצאו על גבי הלוח.

נבקש מ-3-4 תלמידים ותלמידות שמעוניינים בכך, לשתף ולספר על התכונות שגילו בתמונות השונות.

נחזור ללוח הלבן עם התכונות הרשומות בו ונקיים דיון:

- אילו תכונות מתוך מה שכתוב על הלוח יכולות להיות חשובות במיוחד לילדים בעת הקורונה? למה?
- אילו תכונות מתוך הכתוב על הלוח הייתם רוצים "לאמץ" מחבר או חברה?
- אילו תכונות יכולות להיות חשובות במיוחד למנהיגים בשעה הזו? למה?
- אילו תכונות של המשפחות שלכם מסייעות לכם כרגע להתמודד עם השינויים הרבים?
- אם ארכיאולוגים יגיעו בעוד 50 שנה לבית שלכם (בהנחה שהוא נראה כמו שהוא עכשיו), מה הם יוכלו ללמוד על התקופה שבה אנחנו חיים?

4. סיכום:

אנחנו חיים בתקופה מאתגרת במיוחד, שמפיעה על החיים כמעט בכל רמה – על העולם כולו, על כל מדינה, על המשפחה וכמובן על כל פרט. הקורונה היא תופעה הקשורה לבריאות, אבל היא משפיעה על כלכלה, פוליטיקה, בטחון, תרבות וכמעט כל תחום חיים.

כל אחד ואחת מאיתנו נדרשים להתמודד עם השינויים וזה הרגע שבו תכונות שלנו מתגלות כדי לסייע לנו להתמודד עם משבר. לכל אחד יש דברים אחרים שעוזרים לו. יש כאלו שהגמישות שלהם תסייע להם ויש כאלו דווקא היצמדות לכללים המוכרים תעזור להם. יש מי שיגלו בעצמם יצירתיות שלא הכירו ויש שימצאו בעצמם יציבות ובטחון שאולי לא הכירו קודם.

זו גם תקופה שבה הבית הופך להיות משמעותי ביותר. היום רצינו למקד את המבט בבית הפרטי שלנו ולראות מה הוא יכול ללמד אותנו על עצמנו. אני מקווה שתוכלו לנצל את התקופה הזו כדי להיטיב את ההיכרות שלכם עם עצמכם ועם הבית שלכם ולשאוב מההיכרות הזו כוחות.